

1. HET INITIATIEF

Het initiatief (meestal naar aanleiding van plannen tot het terugbrengen van een parochiekerk tot profaan gebruik in het kader van het kerkenbeleidsplan) voor gesprekken tot eventuele opheffing en samenvoeging van parochies kan uitgaan van de bisschop of van vragen van derden (deken, pastoor, stad of gemeente) aan de bisschop gericht.

2. HET VERKENNEND DOSSIER VOOR DE EVENTUELE OPHEFFING EN SAMENVOEGING VAN PAROCHIES

De bisschop opent het dossier dat geleid wordt door de vicaris-generaal. De betrokken parochies worden daarvan formeel op de hoogte gebracht. Ook de priesterraad wordt in een gewone vergadering daarvan op de hoogte gebracht.

2.1. Hoofdkerk – annexekerken(en)

Er wordt bepaald welke de hoofdkerk wordt en welke de annexekerken(en). Dit is onder andere van belang voor de kerkfabrieken en voor de naam van de parochie.

2.2. De consultaties binnen de parochie die opgeheven wordt

Volgende personen en groepen worden geraadpleegd: de deken, de pastoor(s), andere priesters met een benoeming in de parochie, de diaken(s), de parochie-assistent(en), het parochieteam/team pastorale eenheid en de begeleider van het parochievicariaat.

Aan de betrokken kerkfabriek(en) wordt een officieel advies gevraagd. Dit gebeurt door de dienst kerkfabrieken.

2.3. Gesprekken met de 'ontvangende' parochie

De parochie (pastoor en team) die 'ontvangt' dient zich mee te engageren om de parochianen van de parochie die ophoudt te bestaan goed te ontvangen om samen met hen een nieuwe gemeenschap te vormen.

Hierbij is er aandacht voor de eventuele pastorale groepen (bv. team, parochieraad, acolieten, lectors, koren,...) van de mogelijk op te heffen parochie.

Van alle consultaties worden schriftelijke verslagen in het dossier opgenomen.

Er wordt eveneens gesproken met de 'ontvangende' kerkfabriek en de leden van de nieuw samen te stellen kerkfabriek. Dit gebeurt door de dienst kerkfabrieken.

3. PRIESTERRAAD

De priesterraad moet op de juiste manier zijn samengeroepen en vooraf via de meegedeelde agenda weten dat de bisschop de leden wenst te horen in het dossier van een mogelijke opheffing en samenvoeging van parochies. De namen van de parochies worden in de uitnodiging met agenda vermeld. Op de vergadering zelf wordt elk dossier toegelicht.

De bisschop vraagt op basis van het hier boven vermelde en op de vergadering toegelichte eindrapport advies aan de priesterraad. Het schriftelijk advies van de priesterraad wordt toegevoegd aan het dossier. Het advies bevat het overzicht van pro's en contra's dit tijdens de vergadering naar voor worden gebracht.

De bisschop kan de priesterraad ook vragen om te stemmen over de vraag om parochies op te heffen en samen te voegen. De uitslag van de stemming wordt dan aan het dossier toegevoegd.

4. EINDBESLISSING/DECREET

Na het horen van de priesterraad neemt de bisschop de eindbeslissing. Hij probeert de tijd tussen het horen van de priesterraad en de eindbeslissing zo kort mogelijk te houden.

De dienst kerkfabrieken stelt een ontwerpdecreet op. De bisschop tekent het decreet samen met de vicaris-generaal.

In het decreet staat vermeld dat de op te heffen parochie ophoudt te bestaan en deel zal uitmaken van de samengevoegde parochie, op het moment dat het ministerieel besluit hieromtrent verschijnt in het Belgisch Staatsblad.

De bisschop formuleert in het decreet zijn motieven, dit wil zeggen de goede redenen om een concrete parochie op te heffen. Dit kan relatief kort gebeuren. De naam van de samengevoegde parochie wordt opgenomen in het decreet.

In het decreet duidt de bisschop ook aan welke de hoofdkerk zal zijn, en welke kerk de annexe-kerk wordt.

Het is goed in het decreet mee te delen dat er binnen de 10 nuttige dagen vanaf de wettige betekening van het decreet een herroeping kan worden gevraagd (cf. c. 1734).

4.1. Kerkfabrieken in lopende zaken

De betrokken kerkfabrieken gaan vanaf dat moment in 'lopende zaken'. De bevoegdheden worden beperkt tot de handelingen die voortvloeien uit het dagelijkse beheer, die gaan over de dringende zaken of die betrekking hebben op de lopende zaken.

Zo niet zijn de genomen beslissingen of de gevolgen ervan niet tegenstelbaar aan de bestuursorganen van de te behouden kerkfabriek.

Tot het dagelijks beheer behoort onder andere het reinigen of laten reinigen van de kerk; de aanschaf van klein bureelmateriaal, het betalen van de elektriciteitsrekeningen, enz. Het onderscheid met lopende zaken is niet altijd gemakkelijk te maken.

- handelingen die vereist zijn voor het dagelijks leven van de vennootschap (recurrente handelingen, dit is terugkerende handelingen);
- handelingen die niet-recurrent zijn, maar een gering (financieel) belang vertonen;
- handelingen die niet-recurrent zijn, maar die zo dringend zijn dat de raad van bestuur niet op tijd kan samenkomen.

Tot de lopende zaken behoren de contracten die bezig zijn, de lopende contracten kunnen worden uitgevoerd, maar geen nieuwe contracten kunnen worden aangegaan. Bv Een leveringscontract van stookolie bij oproep.

Lopende zaken houden in dat geen nieuwe beleidsopties worden genomen. Ook belangrijke beslissingen vallen hieronder, wanneer ze de afwikkeling vormen van een beleidskeuze die al voordien genomen is.

Tot de dringende zaken behoren de handelingen die niet uitgesteld kunnen worden zonder de essentiële belangen van de kerkfabriek ernstig te schaden. Tot deze categorie horen de handelingen die noodzakelijk zijn om het patrimonium in stand te houden.

De sanctie is dat de te behouden kerkfabriek geen rekening moet houden met de daden die onregelmatig werden gesteld. De leden van de kerkraden van de kerkfabrieken van de samen te voegen parochies kunnen individueel en voor het geheel financieel aangesproken worden voor de handelingen die niet behoren tot de drie voorgaande categorieën.

5. BEKENDMAKING

Het decreet wordt bewaard door de dienst kerkfabrieken in het bisdom en per aangetekend schrijven bezorgd aan elke betrokken kerkfabriek en in voorkomend geval het centraal kerkbestuur en in kopij bezorgd aan alle betrokken pastoors die in alle juridische aangelegenheden de parochies vertegenwoordigen (cf. c. 532), de deken en de gemeente.

De beslissing wordt via de dienst kerkfabrieken aan de parochies bekend gemaakt. Op de dag van ontvangst hangen de pastoors het bericht uit in het portaal van de betrokken parochiekerken, en publiceren ze het ook op de parochiale bladzijde van 'Kerk & Leven'.

De beslissing wordt meegedeeld aan de priesterraad.

De beslissing wordt bekendgemaakt aan de diocesane gemeenschap via SAMEN.

6. BEZORGING AANVRAAG TOT SAMENVOEGING

6.1. Vlaamse Regering – aanvraag tot samenvoeging

Het bisdom, via de dienst kerkfabrieken, bezorgt een aanvraag tot samenvoeging aan ABB.

De dienst kerkfabrieken vult het aanvraagformulier volledig in. Het dossier bevat volgende gegevens:

- de gemotiveerde beslissing van de bisschop met een duidelijke indicatie van de samen te voegen erkende parochies en de aanduiding van de te behouden kerkfabriek
- een duidelijke beschrijving van de oorspronkelijke gebiedsomschrijving van de samen te voegen parochies en de nieuwe gebiedsomschrijving
- de adviezen van de kerkfabrieken van de samen te voegen parochies
- de vermelding van de financierende overheid en in voorkomend geval de verdeelsleutel van de kosten tussen de financierende overheden. Als die verdeelsleutel wijzigt na de samenvoeging, wordt ook een voorstel van de gewijzigde verdeelsleutel van de kosten tussen de financierende overheden opgegeven
- een geactualiseerde inventaris van de goederen en de staat van het vermogen van de kerkfabrieken van de samen te voegen parochies, op basis van de laatste jaarrekening en eventueel aangevuld met mogelijk latere wijzigingen
- als de samenvoeging gepaard gaat met een naamswijziging: de nieuwe naam van de te behouden kerkfabriek
- de voor- en achternaam, adres, rijksregisternummer, e-mailadres, telefoonnummer, nationaliteit, geboortedatum en geslacht van de bedienaars van de eredienst en hun vervangers.

6.2. FOD Justitie – plaatsen bedienaars

Het aantal plaatsen van 'bedienaars van de eredienst (pastoor, onderpastoor) in een samengevoegde parochie dient te worden vastgelegd door de federale overheid, in casu de FOD Justitie. Dit gebeurt op voorstel van het bisdom. De dienst kerkfabrieken maakt in die zin een voorstel op en bezorgt dit aan de FOD Justitie.

7. KENNISGEVING

ABB brengt volgende actoren binnen de 30 dagen op de hoogte van de ontvangst van de aanvraag tot samenvoeging als de aanvraag ontvankelijk is:

- het bisdom
- de betrokken kerkfabrieken
- de financierende overheid
- de federale overheid
- in voorkomend geval de adviserende gemeente
- in voorkomend geval het centraal kerkbestuur

8. ADVIESPROCEDURE

Uiterlijk 4 maanden na de kennisgeving bezorgen de financierende overheid van de te behouden kerkfabriek en in voorkomend geval de adviserende gemeente een advies over de samenvoeging aan ABB.

De federale overheid geeft een advies binnen de 4 maanden vanaf de ontvangst van het verzoek.

9. BESLISSING OMTRENT DE SAMENVOEGING

De minister beslist over de samenvoeging ten laatste 6 maanden nadat de adviestermijn voor de adviserende actoren is verstreken. Binnen dezelfde termijn brengt ABB de betrokken kerkfabrieken, het bisdom, de federale overheid, in voorkomend geval het centraal kerkbestuur, de financierende overheid en in voorkomend geval de adviserende gemeente op de hoogte van de beslissing.

Erkenning van de samenvoeging: het ministerieel erkenningsbesluit bepaalt de aanwijzing van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies die worden samengevoegd, de kerkfabriek die behouden blijft, de naam en de gebiedsomschrijving van de te behouden kerkfabriek en in voorkomend geval de verdeelsleutel van de kosten tussen de financierende overheid. Het ministerieel erkenningsbesluit wordt bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt.

Bij een niet-erkenning van de samenvoeging behouden de kerkfabrieken hun statuut.

10. GEVOLGEN VAN EEN SAMENVOEGING

Om onderstaande gevolgen goed voor te bereiden zullen betrokken diensten (kerkfabrieken en parochieboekhouding) tijdig gesprekken aangaan met de betrokken kerkfabrieken en parochies.

Vanaf de bekendmaking van het uittreksel van het besluit in het Belgisch Staatsblad treden volgende gevolgen in werking:

- 1) Enkel de te behouden kerkfabriek blijft bestaan, alle andere worden opgeheven.
- 2) Enkel de leden van de kerkraad van de te behouden kerkfabriek blijven hun mandaat uitoefenen tot aan:
 - de aanstelling van een nieuwe voltallige kerkraad door de bisschop.
 - In dit geval wijst het lot de leden aan die bij de eerste gedeeltelijke vernieuwing uittreden.
 - de eerste gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraad volgens de reguliere cyclus
- 3) De opheffing van rechtswege van het centraal bestuur als de samenvoeging ertoe leidt dat er nog maar één parochie overblijft op het grondgebied van de gemeente.

- 4) Alle roerende goederen worden van rechtswege overgedragen aan de te behouden kerkfabriek. De goederen worden overgedragen in de staat waarin zij zich bevinden, met inbegrip van de lasten en de verplichtingen die eigen zijn aan de goederen.
- 5) De onroerende goederen worden van rechtswege overgedragen aan de te behouden kerkfabriek inclusief de rechten, plichten en lasten.
- 6) De te behouden kerkfabriek neemt de rechten, plichten en lasten over van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies, die voortvloeien uit overeenkomsten.
- 7) Elke uitvoering van overheidsopdrachten voor aanneming van werken, leveringen en diensten gegund door een van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies, wordt voortgezet door de te behouden kerkfabriek.
- 8) De te behouden kerkfabriek is rechtsopvolger van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies en neemt alle rechten, plichten en lasten over van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies.
- 9) De penningmeesters van de kerkfabrieken van de samengevoegde parochies maken hun eindrekening op. De eindrekeningen van de penningmeesters worden ter goedkeuring voorgelegd aan de kerkraad van de te behouden kerkfabriek.
- 10) De nodige formaliteiten dienen vervuld te worden met betrekking tot de parochiale goederen en bezittingen, die onder de wetgeving voor de VZW's of van de feitelijke verenigingen vallen. De dienst parochieboekhouding o.l.v. de bisschoppelijk gedelegeerde voor het tijdelijke speelt hierbij een begeleidende rol.

10.1. Eerste vergadering kerkfabriek

De dienst kerkfabrieken zal onderstaande in goede banen leiden tijdens een eerste vergadering van de te behouden kerkfabriek.

- Aanduiding grote en kleine helft bij lottrekking
- Verkiezing bijzondere mandaten:
- Eindrekening penningmeesters
- Overdracht van alle roerende en onroerende goederen, activa en passiva, rechten en plichten, overeenkomsten,...
- Saldi van bankrekeningen overdragen
- Vaste leveranciers, pachters en huurders verwittigen van de samenvoeging en van de verandering van naam en adres en rekeningnummer
- Inventarissen van onroerende goederen, stichtingen, gelden en roerende goederen (de inhoud van de kerken) aanpassen
- Wijzigingen doorgeven aan het KBO
- Afsprakennota indien nodig opstellen en tekenen
 - Lopende dossiers
 - Engagements